

第3章

= 1 =

पुनरपरं शारिपुत्र सुखावती लोकधातुः सप्तभिर्वेदिकाभिः सप्तभिस्तालपङ्क्तिभिः कङ्कणीजालैश्च
समलंकृता समन्ततो ऽनुपरिक्षिप्ता चित्रा दर्शनीया चतुर्णां रत्नानाम् ।

punar aparaṃ Śāriputra Sukhāvātī lokadhātuḥ saptabhir vedikābhiḥ saptabhis
tālapaṅktibhiḥ* kaṅkaṇījālais¹ ca samalaṅkṛtā samantato* 'nuparikṣiptā citrā
darśanīyā caturṇāṃ ratnānām* /

又次に舍利子、樂有世界は七重の欄楯、七重の多羅列樹、及諸鈴網を以て嚴飾し、四宝を以て普く
圍繞して麗はしく、衆の樂ふて見る所なり、

'And again, O Śāriputra, that world Sukhāvātī is adorned with seven terraces, with seven rows of Palm-trees,
and with strings of bells. It is enclosed on every side, beautiful, brilliant with the four gems,

- 1 **पुनरपरं शारिपुत्र** punar aparaṃ Śāriputra また、次に、シャーリプトラよ、／又舍利弗、
पुनर् punar *ad.* 又、復、亦
अपरम् aparam *ad.* (-m+子 -ṃ+子) 次に、次；将来、後に
शारिपुत्र Śāriputra *m.* [- V.] 舍利弗、舍利子
- 2 **सुखावती लोकधातुः** Sukhāvātī loka-dhātuḥ 極樂世界は、／極樂国土、
सुखावती Sukhāvātī *f.* [- N.] 極樂、樂有、安樂、安養国
लोकधातु lokadhātu *m.* [-uḥ N.] 世界、国、国土
लोक loka *m.* 世、世間
धातु dhātu *m.* 〔仏教〕界、世界 一般には成分、要素の意。大、根、性、種、種性
- 3 **सप्तभिर्वेदिकाभिः सप्तभिस्तालपङ्क्तिभिः कङ्कणीजालैश्च समलंकृता** saptabhir vedikābhiḥ saptabhis
tālapaṅktibhiḥ kaṅkaṇī-jālais ca samalaṅkṛtā 七〔重〕の石垣、七〔重〕のターラ樹の並木、鈴のついた網
によって飾られ、／七重欄楯、七重羅網、七重行樹、
सप्त sapta *a.* [-bhiḥ *pl.* I. (-ḥ+有 -r+有, -ḥ+t- -s+t-)] 七つの、七
वेदिका vedikā *f.* [-bhiḥ *pl.* I. ~ によって] 手すり、欄、欄楯；檀
तालपङ्क्ति tālapaṅkti *f.* [-bhiḥ *pl.* I.] 行樹
ताल tāla *m.* 棕櫚、多羅、多羅樹
पङ्क्ति paṅkti *f.* 行、列、行列；集合、集團 〔もとは五の一組の意〕
कङ्कणीजाल kaṅkaṇījāla *n.* [-aiḥ *pl.* I. (-ḥ+c- -ś+c-)] 鈴網、鈴鐸網、金鈴羅網、宝鈴羅網
कङ्कणी kaṅkaṇī *f.* 鈴、鈴鐸
जाल jāla *n.* 網、羅網、帳
च ca *conj.* 及び、また、又、亦
समलंकृत samalaṅkṛta *a.* [過去受動分詞 < sam-alam-√kr 飾る； -ā *f.* N.] みごとに飾られた、具、莊嚴
सम् sam- 接頭 全く、全
अलम् alam- 接頭 十分に、適当に、力、足、嚴
कृ √kr *v.* 作る、為す
- 4 **समन्ततो ऽनुपरिक्षिप्ता चित्रा दर्शनीया चतुर्णां रत्नानाम्** samantato 'nuparikṣiptā citrā darśanīyā caturṇāṃ
ratnānām
あまねくめぐらされ、四つの宝石からできていて、きらびやかで、美しい。／皆是四宝周市圍繞²。

¹ kiṃkiṇījālais kaṅkaṇījālais

² 羅什訳では「皆是四宝周市圍繞」は「七重欄楯…行樹」にかかっているが、梵本を文法に忠実に読めば「極樂世界」にかかる。内容的には羅什訳のように解すべきか。

समन्ततस् samantatas 不変辞 (-as+a- -o+’-) すべての方面に、まわりにぐるっと、周市、四面
 अनुपरिक्षित् anuparikṣipta a. [過去受動分詞 < anu-pari-√kṣip 囲む; -ā f. N.] 周市, 圍繞, 周遍
 अनु anu ad. 後に
 परि pari ad. 周圍に
 क्षिप् √kṣip vt. 投げる, 置く
 चित्र citra a. [-ā f. N.] 輝ける; 種々の
 दर्शनीय darśanīya a. [未来受動分詞 < √drś 見る; -ā f. N.] 見得べき, 美しき, 美, 可樂見
 चतुर् catur n. [-ṇām pl. G. (-m+子 -ṇ+子)] 四
 रत्न ratna n. [-ānām pl. G. ~から成る] 宝, 珍宝

= 2 =

तद्यथा सुवर्णस्य रूप्यस्य वैडूर्यस्य स्फटिकस्य ।

tadyathā suvarṇasya rūpyasya vaidūryasya sphaṭikasya /

〔四宝とは〕金、銀、瑠璃、水晶〔なり〕

viz. gold, silver, beryl, and crystal.

1 **तद्यथा** tad-yathā 〔四つの宝石〕すなわち／－

2 (本文略) 金・銀・瑠璃・水晶〔から〕／－

सुवर्ण suvarṇa n. [-asya G.] 金

सु su ad. よく, 正しく

वर्ण varṇa m. 色

रूप्य rūpya n. [-asya G.] 銀

वैडूर्य vaidūrya n. [-asya G.] 猫目石, 瑠璃

स्फटिक sphaṭika m. [-asya G.] 水晶, 玉

= 3 =

एवंरूपैः शारिपुत्र बुद्धक्षेत्रगुणव्यूहैः समलंकृतं तद्बुद्धक्षेत्रम् ॥३॥

evaṃrūpaiḥ Śāriputra buddhakṣetraguṇavyūhaiḥ samalaṅkṛtaṃ tad buddhakṣetram* //3//

舍利子、彼仏国は是の如き仏国の功德莊嚴を以て嚴飾せられたり。

With such arrays of excellences peculiar to a Buddha country is that Buddha country adorned.

1 **एवंरूपैः शारिपुत्र बुद्धक्षेत्रगुणव्यूहैः** evaṃrūpaiḥ Śāriputra buddha-kṣetra-guṇa-vyūhaiḥ

シャーリプトラよ、もろもろのこのような仏国土の功德の莊嚴によって、／－ (是故)

एवंरूप evaṃrūpa a. [-aiḥ pl. I.] このよう、如是、如此

एवम् evam ad. このように

रूप rūpa n. 外観, 色, 形態, 形

बुद्धक्षेत्रगुणव्यूह buddhakṣetraguṇavyūha m. [-aiḥ pl. I. ~によって] 仏国功德莊嚴

बुद्धक्षेत्र buddhakṣetra n. 仏土, 仏世界

गुण guṇa m. 徳, 功德

व्यूह vyūha m. 莊嚴

2 **समलंकृतं तद्बुद्धक्षेत्रम्** samalaṅkṛtaṃ tad buddha-kṣetram

かの仏国土は、飾られているのである。／－ (彼国名曰極樂。)

समलंकृत samalaṅkṛta a. [-am n. N. (-m+子 -ṇ+子)]

तद् tad pron. [- n. N.] [定冠詞的な用法]

बुद्धक्षेत्र buddhakṣetra n. [-am N.]